

Plenum

Onsdag 1.10.2025 kl. 14.00—18.59

13. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 2 och 11 § i lagen om vissa krav på asbestsanering, 48 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen samt arbetarskyddslagen

Regeringens proposition RP 68/2025 rd

Utskottets betänkande AjUB 5/2025 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 13 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande AjUB 5/2025 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Allmän debatt. Utskottets ordförande, ledamot Satonen presenterar ärendet.

Debatt

18.15 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräistä asbestin purkutyötä koskevista vaatimuksista annettua lakia, työsuojeluvalvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta annettua lakia sekä työturvallisuuslakia. Esityksellä on tarkoitus panna osaltaan täytäntöön myös EU:n asbestidirektiivin muutokset, ja lisäksi tässä tuodaan muun muassa ammattipätevyysvaatimukset lain tasolle.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että ennakkoilmoituksen tulee jatkossa sisältää uusia tietoja. Niitä ovat tieto työntekijän ammattipätevyydestä sekä erityisestä opetuksesta ja ohjauksesta annetusta todistuksesta. Lisäksi jatkossa tulee ilmoittaa tieto viimeisimmän hengityksensuojaimen tiiviystestauksen päivämäärästä. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta puoltaa ehdotettuja muutoksia ja katsoo, että niillä on työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta edistäviä vaikutuksia.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän asian mittasuhteista voisi vielä todeta sillä tavalla, että vaikka Suomessa vuosittain todettujen asbestisairauksien määrä tasaisesti laskee, niin edelleen suomalaisessa työelämässä altistutaan asbestille ja asbestinpurkutyötä koskevia ennakkoilmoituksia tehdään työsuojeluviranomaisille noin 10 000 vuodessa. Eniten ilmoituksia tehdään kaivos- ja rakennusalan työntekijöistä. Lisäksi voi vielä mainita, että erityisenä haasteena on työmaan vaikutuspiirissä olevien muiden työntekijöiden ja henkilöiden altistumisen tunnistaminen ja pienentäminen.

Kaikkineen työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa yksimielisesti lakiehdotusten hyväksymistä pienin teknisin muutoksin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraava puheenvuoro, edustaja Suhonen.

Punkt i protokollet PR 88/2025 rd

18.17 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Nyt meillä on käsittelyssä asia, joka itse asiana on hyvä esimerkki siitä, miten työntekijöiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta pyritään aidosti parantamaan. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta on tärkeä lakimuutos. Ja kuten nyt parhaimmillaan, kun puhutaan lainmuutoksesta, jossa asia aidosti parantaa työntekijän ja sitä kautta koko yhteiskuntamme tilannetta, on valiokunta tällöin täysin yhtä mieltä mietinnön sisällöstä, kuten juuri nyt tässä käsittelyssä olevassa asiassa.

Esityksessä keskeistä on se, että ehdotuksella pantaisiin osaltaan täytäntöön EU:n asbestidirektiivin muutokset. Esityksen mukaan asbestipurkutyöstä viranomaiselle tehtävän ennakkoilmoituksen tulisi sisältää nykyisin ilmoitettavien tietojen lisäksi myös tieto työntekijän suorittamasta koulutuksesta ja erityisestä opetuksesta ja ohjauksesta annetusta todistuksesta. Lisäksi asbestipurkutyöluparekisterin julkisen tietopalvelun tietojen luovutusedellytyksiä muutettaisiin EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa paremmin yhteen sopiviksi. Asbestipurkutyöntekijältä vaadittavan ammattipätevyyden edellytyksiä täsmennettäisiin kansallislähtöisistä syistä. Toisessa EU- tai Eta-jäsenvaltiossa suoritettua koulutuksen tuottaman ammattipätevyyden tunnustavana tahona toimisi aluehallintovirasto. Työturvallisuuslakia muutettaisiin siten, että eräitä pääasiassa rakennustyöhön liittyviä tehtäviä koskeva ammattipätevyyssääntely siirrettäisiin perustuslaissa edellytetyllä tavalla lain tasolle. Ammattipätevyyden tunnustava tahona toimisi aluehallintovirasto.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuosittain todettujen asbestisairaustapausten määrä laskee Suomessa tasaisesti, mutta niitä todetaan edelleen liittyen pitkään viiveeseen altistumisen ja sairauden diagnosoimisen välillä. Asbestille myös altistutaan edelleen suomalaisessa työelämässä. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteriin eli ASA-rekisteriin ilmoitetaan vuosittain yli 4 000 asbestille työssään altistunutta työntekijää.

Haluan vielä korostaa sitä, että nämä muutokset parantavat työntekijöiden turvallisuutta. On kuitenkin tärkeää, että niin työterveyshuollossa kuin julkisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa reagoidaan mieluiten ennemmin kuin myöhemmin. Tarkoitin sitä, että esimerkiksi juuri asbestin kanssa tekemisissä olevien terveyttä seurataan herkästi ja ennakoiden, ei herätä vasta sitten, kun jo on oireita. Tämä on tärkeää niin inhimillisesti kuin yhteiskunnallisestikin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.20 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on eurooppalaisen direktiivin täytäntöönpano, ja tässä on ollut hyvä käsittely. Tämän käsittelyn aikana kuultiin asiantuntijoita, ja asiantuntijoiden puheenvuorot olivat siinä erittäin hyviä sen johdosta, että he todistivat, että tämä valmistelu, jota tämän lain osalta on ollut, on ollut hyvin laajamittaista ja erittäin yksimielistä, vaikka se oli virkamiesvalmistelun pohjalta tehty. Siinä mielessä voidaan sanoa, että tämä lainsäädäntö on ollut tässä hyvin valmisteltua.

Se, että meillä on vielä tällainen 10 000 ilmoitusta asbestityöstä vuositasona, kertoo siitä laajuudesta, ja kun meillä altistuu noin 4 000 työssään asbestille, siinä mielessä ollaan isoissa luvuissa. Kun asbestille ei ole mitään raja-arvoja, jotka olisivat terveyden kannalta hyväksyttäviä, vaan siinä on käytännössä nollatoleranssi, niin on erittäin tärkeää, että tätä viedään siihen suuntaan, että täällä tarkistetaan ammattipätevyyksiä, sitä, minkälaisella

Punkt i protokollet PR 88/2025 rd

osaamisella niitä töitä tehdään, ja sitten sitä, minkälaisia suojausvälineitä kyseisillä henkilöillä on ja kuinka tuoreita ja uusia ne ovat. On erittäin tärkeää, milloin hengityssuojainten tiiveys on tarkistettu ja niin poispäin. Eli nämä perusteet ovat täällä hyvät ja erittäin tarpeelliset, koska tämä on vakava ongelma silloin, jos se kohdalle sattuu.

Se, mitä tämän lain osalta, arvoisa rouva puhemies, vielä jälkikäteen pitää huomioida, on altistumisen tunnistaminen ja tunnustaminen eri paikoilla. Mittauksissa ja selvityksissä on vielä kehitettävää, niitä on monen tasoisia, ja se on tässä mielessä sentyyppistä asiaa, että valiokunta nosti myös sen huomioon. Ja kun tämä on myöskin luvanvaraista, tulevalle Lupa- ja valvontavirastolla pitää olla resursseja tämän toiminnan valvontaan.

Tämä on yksimielinen ja kannattaa viedä eteenpäin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

18.23 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä alkavat jo olla illan tunnit käsillä, mutta ajattelin tulla ihan tänne puhujakorokkeelle puhumaan tästä asbestityöstä, koska nyt on ihan kiva olla vaihteeksi hallituksen kanssa ihan samoilla linjoilla, ja ajattelin tätä tilannetta sillä tavalla tässä kunnioittaa. Joskus on ollut niinkin, että ihan samoilla linjoilla ei olla oltu.

Vaikkakin asia on tietenkin negatiivinen, minkä takia me joudumme tällaisia lakeja säätämään, käsittelyssä oleva esitys on tosi tärkeä askel työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden vahvistamiseksi juuri asbestipurkutöissä, joissa altistuminen voi aiheuttaa vakavia ja usein vuosikymmenien viiveellä ilmeneviä sairauksia. Hallituksen esityksen keskeiset kohdat parantavat työntekijöiden suojaa. Samalla ne helpottavat viranomaisten valvontaa ja vahvistavat työnantajien velvollisuuksia huolehtia työn turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Asbestisairaudet eivät ole valitettavasti menneisyyden ongelma vaan edelleen todellisuutta. Vuosittain diagnosoidaan satoja uusia asbestisairauksia, ja kuten valiokuntakäsittelyssä todettiin, lähes kaikki ammattitautikuolemat liittyvät asbestiin. On selvää, että turvallisuutta on kehitettävä edelleen, eikä altistumiselle ole olemassa turvallista tasoa. On myös syytä korostaa, että pätevyysvaatimukset eivät ole byrokratiaa byrokratian vuoksi. Ne ovat väline, jolla varmistetaan, että työ tehdään oikein ja turvallisesti. Ammattipätevyysvaatimusten kirjaaminen lain tasolle lisää läpinäkyvyyttä, varmuutta ja yhdenvertaisuutta, ja tämä on tärkeää niin työntekijöiden kuin myös asiakkaiden näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Lakimuutosten toimeenpanossa viestinnällä ja koulutuksella on iso rooli. On huolehdittava siitä, että työnantajat tuntevat velvoitteensa, työntekijät oikeutensa ja asiakkaat osaavat vaatia vastuullista toimintaa. Samalla on varmistettava, että työsuojeluvalvonnalla on riittävät resurssit.

Tähän loppuun voin oikeastaan todeta ykskantaan, että kaiken työn, mitä me teemme, pitää olla turvallista, ja kaikilla työntekijöillä on oltava oikeus tehdä töitään turvallisesti. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—3 i proposition RP 68/2025 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.